

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivtrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Enkrat je bil en mož.

Kar so si Ljubljanci izvolili, imajo. Ko bi se šlo samo za tiste nerazsodne strežaje liberalne misli, ki so nesli svoje volivne listke za Hribarja na volišče, bi tudi nič ne rekli, toda gre se za več; in zato je naša dolžnost, da opozorimo slovensko javnost, kakšne kozle strelja ljubljanski župan, ko sam sebi prepuščen na Dunaju politikuje. Nič bi tudi ne pisali, ko bi ta človek z vsemi silami podpiral liberalno stranko na Slovenskem, saj je to pravzaprav njegova preklicana dolžnost, toda on dela neumnost, ki izživljuje odpor najmirnejšega človeka v interesu zdrave pameti, celokupnih zadev slovenskega naroda in tudi v najvitalnejšem interesu liberalne stranke same. Žalostno je, da moramo na to mi opozarjati, toda mi smo dovolj močni, da vsaj iz estetskih razlogov poskrbimo, da se smrt te stranke ne izvrši tako strahovito žalostno in grdo, kakor jo pripravlja Ivan Hribar. Morda se da vendar še kaj pomagati. Zato par stvari:

1. Romanje v Budimpešto, oziroma kodajšanje o njem po javnosti. Neumno kot nič! Nam ne more nihče očiti, da bi imeli kake posebne simpatije do Ivana Hribarja, toda v tem slučaju ga pomilujemo. Prevelika je njegova blamaža. Hotel je reklame in dobil je po grbi; zraven pa še spravil v dejansko nevarnost belokranjsko železnico, dalmatinsko paroplovbo in še mnogo drugih za Dalmacijo važnih stvari. In poleg tega je ta človek onemogočil podporo avstrijskega parlamenta hrvaškemu narodu. To so uspehi. Klasična je ta povest! V »Narodu« beremo telegram, da je Beck zadnji petek pozval k sebi Ploja in Rybača v važni politiški zadevi. To se sliši, kakor bi naenkrat Ploj postal važna osebnost, kakor bi se šlo za kak velik preobrat, ki se pod firmo Ploj-Rybač pripravlja v srednji Evropi. In kaj je bilo? Ploj je o tem sam poročal v svojem klubu, da je Beck njega in njegove tovariše samo strahovito ozmerjal zavoljo kričavega pota v Budimpešto. Kak naivnež bi mislil: zdaj bodo ti ljudje, ko so rekli a, ostali pri svoji abecedi in delali opozicijsko politiko. Bilo bi dosledno, toda ti značajniki so po listih jeli v zavutih noticah preklicavati na celi črti in pobijati politiko hrvatske koalicije. O vsem tem seveda ni v »Narodu« nobenega telegrama. Ivan Hribar se je vrh tega, da krona svoje delo, ponujal, da popelje v zadevi nove železnice črnomajski deputacije k železniškemu ministru. Izkupil je in je danes se bodo liberalci, ki bi hoteli kaj doseči po nasvetu liberalcev, ki so to že izkusili, od daleč ogibali s Hribarjevimi spremstvom iskati pri dunajski vladi izvršitve svojih želja. Nič se ne bi čudili, če bi n. pr. ljubljanski župan Ivan Hribar, ko bi hotel za ljubljansko mesto kaj doseči, pustil v nemar državnega poslanca

Ivana Hribarja in se obrnil na S. L. S. Morda pride kmalu do tega.

Nerodnost tega človeka je nepopisna. Če mu liberalci ne pošljejo kake podpore, naj si sami zapišejo, ako pojdejo na najklavnejši način rakom žvižgat. V »Narodu« se v brzojavkah ali noticah lahko lažejo kakor hočejo; to je njihova stvar, ki je v popolnem redu. Samo ljudi bodo kmalu morali plačevati za to, da jim bodo verjeli.

Popravljati za Hribarjem je pa težko in sitno, ker on ne napravi nikdar samo ene neumnosti na enkrat, marveč v svetem ognju ki ga razvema, gre brez mej naprej na začrtani poti politiških kozlov.

2. Podpisal je nujni predlog za ločitev od Ogrske. V tem predlogu stoji, da je pogodba z Ogrsko popolnoma za nič in nevsprejemljiva. Hribar torej stopa s svojim častitim podpisom v opozicijo. Mislim pa, da ne izdamo nobene tajnosti, če pravimo, da bo kot vedno dosleden politik končno za pogodbo glasoval. Kaj pomenja od njega podpisani nujni predlog? Najprej obstrukcijo proti prvemu branju pogodbine predloge in s tem tudi obstrukcijo proti belokranjski železnici. Taka obstrukcija je umljiva samo pri tistih strankah, katere hočejo, naj tudi sedanjim državnim zbor ne pride do nobenega rednega delovanja. Kaj zlodja pa potem Hribar piše predloge in interpelacije? Tisti ljudje, ki se hodijo k njemu priporočat za posredovanje, naj se mu pridejo tudi zahvaliti za njegove uspehe, ki obstoje v tem, da so vsi razumni politiki s socialnimi demokrati vred jezni nad frivolno igro, ki se uganja sedaj z ljudskim zastopstvom in njegovim delom v blagor ljudstva. Politiški harlekin, katerih reuklana demagogija je večja nego njihova duševna moč, izpričujejo na ta način samo topo zaostalost svojih volivcev. Poglejmo si pa Hribarjevo obstrukcijo z meritorne strani. Da bi vsaj reklamo znal delati zase, toda on — mestni poslanec — gre in podpisuje najradikalnejše agrarne predloge. Ločitev Ogrske od Avstrije pomenja carinsko mejo med Ogrsko in Avstrijo. Mi dobivamo zdaj 15 milijonov meterskih centov žita z Ogrskega. Na to žito bi prišlo po našem avtonomnem tarifu 45 mil. Za toliko dražja bi bila moka in kruh. Najbolj trapasti liberalni in socialno-demokratski agitatorji širijo okrog po deželi vest, da so naši posl. podražili meso in kruh. Ljubljanski liber. meščan jim seveda to verjame. A če se ne sklene pogoda z Ogrsko, kaj bo z živino, kaj bo s Predovičevimi prašiči? Tudi na to bo carina in potem bodo jedli meso samo generalni zastopniki zavarovalnih bank. Tako stoji stvar. Naša stranka zastopa tudi v agrarnem programu stališče, da se moka ne sme podražiti in v tem zmislu se loči od radikalnih, zlasti vsenemških agrarcev. In glede na meso pač povdarjamo, da se meje naše države ne smejo odpreti krajem,

ki bi okužili našo živino in s tem kmalu nepopisno podražili njeno ceno, da pa mora s tem vzajemno naša živinoreja tako napredovati, da bo mogoče z njo zadostiti potrebam naših domačih trgov. Zato bi bila pa za zdaj gospodarska ločitev od Ogrske velika nesreča. Zda pa pride mestni poslanec, ki so ga izvolili socialnodemokratski delavci in uradniki, pa hoče gospodarsko ločitev. Hribarjevi volivci morejo biti s tem le v tem slučaju zadovoljni, ako so njihove zahteve tako resne in odkritosrčne, kakor Hribarjeve obljube. Potem je seveda vsek prav. Nam pa ne preostaja drugo, nego nad vso to četo zapisati napis: Politiški kabaret.

Sklepamo z apelom: Če je še kje na Slovenskem kak pameten liberalci, ki ima kaj zmisla ne rečemo za slovensko ljudstvo, marveč za liberalno stranko na naših tleh, naj začne akcijo, da se stranka reši Hribarja. On naj ostane tam, kamor spada, pri krščanskih demokratih Plojevega kalibra.

AVSTRIJA.

Češka kriza poostrena.

Dunaj, 23. oktobra. O češki krizi dohajajo neugodna poročila. Danes popoldne se je razgovarjal dr. Kramář z Beckom. Čehi so želeli, da bi izjavil Beck glede na češke zahteve vsaj to, kar sta izjavila Körber in Gautsch. Načelniki čeških strank so izjavili, da ostanejo klubi še nadalje v zvezi, ki je pa jako rahla in ima le namen, da reprezentira na zunaj skupnost čeških posancev. Zveza občuje po svojih načelnikih z vlado in z drugimi strankami. Klofačevo glasilo »Česke slovo« poroča, da kriza še obstoja. Mladočehi zahtevajo notranji uradni jezik in pa češko vseučilišče na Moravskem. Ker Beck to odklanja, mora Kramář v opozicijo. Beck se je zato že obrnil na češke agrarce in radikale. Za pomoč jima ponuja dva ministra: Hrubanu češko in agrarcem poljedelsko ministristvo. Stranki ne odklanjata ponudbe, a stavita gotove pogoje, ki so seveda še tajni. Radikalci izjavljajo, da ne morejo glasovati za pogodbo, če Beck ne izpolni čeških narodnih zahtev. Zvečer se je poslabšal položaj. Čehi govorje, da češka ministristva demisionirata. Pet čeških strank se je namreč tako rahlo zvezalo, da ima vsaka stranka pravico nastopati tako, kakor se ji zdi umestno. Stališča čeških ministrov ta zveza ne utrjuje. Popoldne so se podali po konferenci s češkima ministroma načelniki čeških strank k Becku, da izposlujejo obvezno izjavo glede na znane češke zahteve. Beck je odklonil izjavo, ker hoče narodno vprašanje rešiti, ko bo rešena pogodba. Kramář se je pozneje še enkrat posvetoval z Beckom, a je dobil ravno tak odgovor. Glede na to so načelniki odgodili skupni shod čeških poslancev na jutri, da dobe čas za nova pogajanja. Do takrat se odloči, če

ostanejo Čehi vladna stranka ali pa vstopijo v opozicijo.

P r a g a, 23. oktobra. Stransky je sklenil, da izstopi iz mladočeskega kluba.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 23. oktobra. Vlada je predložila gospodski zbornici zakonski načrt o službenih pogodbah poljedelskih in gozdnih uslužbencev.

Odstop ministra deželne brambe Latscherja.

Dunaj, 23. oktobra. »Fremdenblatt« poroča, da poročila o Latscherjevi demisiji ne odgovarjajo resnici in da so izmišljena vsa poročila o razmerah glede na razmere v ministristvu deželne brambe. Listi so namreč pisali, da minister v ministristvu nima tiste avtoritete, ki bi jo moral imeti. Izvršuje marveč le, kar hoče neki visoki uradnik v ministristvu, ki je s svojim vplivom že večkrat preprečil ministristvo odredbe. Kljub demitstvu v »Fremdenblattu« pa dunajska »Zeit« vzdržuje poročilo, da je Latscher vložil prošnjo za odstop že v soboto po zbornični seji, v kateri so ga napadali soc. demokrati, Cesar, ki ne ljubi izpremembe v ministristvu za deželno brambo in katerega ovira bolezen glede na važne sklepe, pa ne namerava sprejeti Latscherjeve demisije. Latscher je bil tudi jako slabo poučen o samomorilskem poizkusu dragonce Schröttnerja. Med Sammtovim in Schröttnerjevim samomurorom ni namreč nobene neposredne zveze, ker Schröttner ni služil v vodu stražmojstra Jecela. Ko je krojač Schröttner popravljal Jecelu sukno, je bi Schröttnerju napovedan raport, a povelje se je preklicalo. Schröttner je tudi izjavil, da je poizkusil samomur iz strahu pred kaznijo in ne zaradi grdega Jecelovega ravnanja. Vojaški krogi so nezadovoljni, ker Latscher ni povedal, da Schröttner ni bil podrejen Jecelu. Zelo omajanega Latscherjevega stališča gotovo ne utrdi interpelacija kršč. soc. poslanca Kunschaka, ki navaja, da sta bila obsojena v Pulju v tri in dve in pol mesečni zapor ona mornarja, ki sta vrgla v cesarjev voz pritožbo. Ničesar pa ni čuti o onih treh podčastnikih, ki so izrabljali mornarja.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Dunaj, 23. oktobra. Italijanski visokosolci so priredili shod, na katerem so sklenili, da hočejo odločno delati za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Avstriji, oziroma da se priznajo v Avstriji izkušnje na italijanskih vseučiliščih.

Dvorni svetniki pri najvišjem sodišču.

Dunaj, 23. oktobra. Pri najvišjem sodišču je bil meseca septembra umirovljen neki češki dvorni svetnik. Pozvan je bil na to mesto neki nemški sodnik, a poziv so preklicali in odgodili imenovanje za nedoločen čas.

LISTER.

Prva slovenska umetniška razstava v Trstu.

V soboto, dne 19. t. m. sta se odprla ob 4. uri popoldne oba salona umetniške razstave v Trstu. Vabljeni gostje, med katerimi smo opazili elegantne dame, naše poslanece in zastopnike tiska, so kratko predolocene uro napolnili oba salona, ki sta kaj okusno v svetlosivih tonih aranžirana in okrašena z zelenimi drevesci. Fotelji in divani ti nudijo priliko, da si lahko s polno komoditeto ogledaš izložbo. — Predsednik razstavnega odbora, višji sodniški svetnik Gabrijelečič, je nato pozdravil navzoče goste in predvsem navzoče umetnike, nakar je v kratkih, jedrnatih in iskrenih besedah označil namen razstave in kulturno važnost tega trenutka. Nato so si gostje ogledali razstavo.

Občno pozornost so vzbudili navzoči umetniki, to so bili gg.: Grohar in Jakopič iz Ljubljane, Marčelja, Marin, Globočnik in Hugo Viktor iz Trsta in Saša Šantel iz Patma. Posebne pozornosti se je tešil znameniti hrvaški slikar Jozo Bužan, ki je tudi nametu občinstvu vsaj deloma znan po par ne naš najboljših reprodukcijah. Prišel je se prav radi razstave v Trst, da si jo ogleda.

A ogledajmo si sedaj sami nekoliko razsta-

vo. Razstavljenih je vsega skupaj 119 del, med temi se nahajajo 4 kipi. Razstava sama sestaja iz dveh oddelkov, in sicer: prvi oddelek v veliki čitalniški dvorani, v katerem razstavlja slovenski umetniški klub »Sava«, drugi oddelek v bilardni dvorani, kjer razstavlja posamezni. V umetniškem klubu »Sava« so zastopani sledeči umetniki: Ivan Grohar s šestimi slikami; Rihard Jakopič, 8 slik; Matija Jama 7 slik; Roza Klein 3 slike; Matej Sternen 7 slik; Peter Zmitek 3 slike; Palmu v tem oddelku odnaša vsekako Groharjev »Sejalec«. Jutranja megla pokriva polje in vse predmete. V dvomislivo negotivo luč in barvo je zakrta vsa krajina, a v ospredju ti koraka s težkim korakom in širokim razmahom roke plastična postava sejaleca. Ta slika mora zares postati ena najpopularnejša slika našega ljudstva, v njej vidiš ne le kos našega kmečkega življenja, ampak v njej se zrcali tudi naša duša, naše bitje. Zdi se ti, kakor da ti bje na uho iz te jutrajne megle pridušen zvok težkega koraka sejalečevega in pritažena melodija otožne narodne pesmi. . . . Krasne so tudi slike »Aida v cvetju« in »Snežni metež«, posebno slednja te direktno posadi v zimsko pokrajino, kjer ti kar mrgoli pred očmi od stotin in stotin lesketajočih se ledenih kristalčkov.

Rihard Jakopič nam je to pot zopet dokazal, da je mojster, ki ne vživa svojega ugleda neopravičeno. Njegova »Zima«, ki je že na dunajski Secesiji pobila vso konkurenco, je umotvor prve vrste. Povsem nekaj posebnega in čudno ganljiva je slika »Na samotnih po-

ti«. Nam pa med vsemi njegovimi umotvori najbolj prija »Pri glasovirju« in »Nocturno«. Ti dve sliki sta pravi simfoniji barv. Jama je ljubitelj lahkih, skoro bi rekel nadahnenih tonov, njegove harmonije tonov pridobe vsakega gledalca. Tako njegova »Krajina« št. 25 in »Skalovje«. Gosp. Zmitek je podal med drugimi dve mični in povsem mojsterski deli, »Mrak« in »Dolgočasno delo«, posebno ženska postava, ki sedi na desni zadnje, kar diha življenje.

Med umetniki, ki razstavlja posamezno, to se pravi izven kakega kluba, so zastopani: Josip Germ s 3 slikami; Fran D. P. Globočnik s 4 slikami; Anton Gwaiz z 8 slikami; Milan Klemenčič z 2 slikama; Ivan Marčelja z 1 kipom; R. Marin z 8 slikami; Melita Rojč s 6 slikami; Henrieta Šantel s 14 slikami; Saša Šantel z 11 slikami; Hugo Viktor z 8 slikami; Ivan Zabota z 8 slikami in Ivan Zajc s 3 kipi.

Gosp. Germ je podal v svojem umotvoru »V molitvi« lepo sliko, polno poezije. Njegovo »Belopeško jezero« pa je že znano širšemu občinstvu z reprodukcij.

Povsem samorastel umetniški talent je Fran D. P. Globočnik. On je navdušen častilec in pevec visokega, pustega in kamenitega Krasa. Kaj pa išče v tej kameniti puščobi brez poezije, brez motivov, bo marsikdo vprašal. A temu ni tako! Gospod Globočnik slika kamenite pustinje Krasa, katere s srečno roko oživlja z bajnimi postavami, nekakimi fauni, ki jih sam »Krašane« imenuje. Na jedni strani vidiš te hudomušne škrate, ko nagajajo ubogemu kmetu, ki se muči na polju, na drugi jih

vidiš v mirni slogi, ko koza doji mlade škratiče. Barve vseh štirih slik so vrlo dobro pogodene in se prav prikladajo k izbranim motivom.

Gospod Gwaiz nam najbolj ugaia v »Tihožitjih«, v katerih je v resnici pravi mojster. Gospod Klemenčič ima dve dobri pokrajinski študiji z Vipave in goscipa Rojčeva par čednih akvarelov. Ivan Marčelja, mladi istrski kipar, je razstavil jako lep kip dečka, ki je mišljen kot okrasilec umetnega vodnjaka.

Največjo privlačnost drugega oddelka in morda cele razstave ima za publiko R. Marinova slika »Ave v orteneškem gozdu«. To je eligijska, karakterizirana z besedami »Rdeče v rdečem«. Sploh so vse njegove slike iz »Kotorske Boke« dovršene umetniška dela, tako pastelni portret »Ciganček«. Malo manje vglasila v tonih se nam zdi »Predpomlad v Boki«, tu so kontrasti malo preostri. Nedo-sežno poetični in vglasila sliki pa sta »Solnčni zahod v Kotorski Boki« in »Stolivo«. Sploh obeta g. Marin, da postane sčasom naš najboljši slikar. In isti se kaže tudi v privlačnosti, s katero deluje na publiko.

Henrieta Šantlova imenujemo lahko ravnodušno najboljšo izmed sedanjih naših slikaric. V njenih slikah je polno življenja in polno zraka, zadnji je vendar predpogoj vsake dovršene slike. Najbolj nam ugaia »Perica«, »Plesalka« in »Rdečelaska«. Jako lep je njen damski »Portret«, seveda se opaža tu dokaj Waisterovega vpliva.

G. Saša Šantel razstavlja mične pokrajinske slike, iz vseh njegovih slik veje njegova

Nemški listi se zato zelo jeze, ker so sodili, da pride zopet na gorko mesto namesto Slovena Nemec.

Zarubljeni obiskovalci ogrskih sejmov.

Dunaj, 23. oktobra. V radgonskem okraju je ogrska komisija zarubila več oseb, ki niso hoteli plačati pristojbin na ogrskem sejmu v Osilnici, kjer so jim vzeli blago zato. Blago so jim sicer vrnili, a predpisane pristojbine so ostale. Glede na to zadevo je obljubil Beck, da bo v nedeljo razpravljati z ogrskim ministrskim predsednikom.

OGRSKA.

Državni zbor.

Budimpešta, 23. oktobra. Hrvaški poslanec dr. Polit interperira glede na noto Avstro-Ogrske in Rusije z ozirom na krvave zmešnjave v Makedoniji. Govornik izjavlja, da so makedonske razmere v zvezi z razmerami v Bosni in v Hercegovini. Uglednega časnika iz Mostarja so zaradi tiskovnih prestopkov obsodili in ga zaprli z drugimi hudečeli v vlažno kasemato. Vpraša vlado, če hoče delati na to, da ločijo v Makedoniji krajevno Bolgare, Srbe in Grke in če hoče vlada delati na to, da odpravijo v Bosni in v Hercegovini vklepanje v verige in da se preišče zadeva mostarskega časnika.

Košut. — Bančno vprašanje. — Izstop iz neodvisne stranke. — Delegacije.

Budimpešta, 23. oktobra. Košut je lahko obolel in mora čuvati sobo. Pogajanja glede na bančno vprašanje v Košutovi stranki so zato odgojena. — Iz neodvisne stranke je izstopil poslanec Štefan Pilish.

Budimpešta, 23. oktobra. V nedeljo sklepa na Dunaju skupni ministrski svet o skupnem proračunu za delegacije in o terminu, kdaj da naj delegacije zborujejo. Proračun za armado nameravajo zvišati za 9 milijonov kron, da zvišajo vojaške gaže.

MAŽARI PROTI HRVAŠČINI NA REKI.

Reka, 23. oktobra. Mažarska vlada napreduje v preganjanju hrvaškega jezika. Ker je na mnogih javnih napisih hrvaščina na prvem mestu, je vlada ukazala, da morata imeti na vseh javnih napisih italijanščina in madjarščina prednost pred hrvaščino. Ako hoče n. pr. kak italijanski trgovec izobesiti napis, je besedilo na prvem mestu italijansko, na drugem madjarsko z velikimi črkami, in hrvaško z majhnimi. Isto velja, če je na prvem mestu madjarsko: madjarski in italijanski napis z velikimi, napisi v drugih jezikih z majhnimi črkami. Samohrvaški in samonemški napisi niso dovoljeni. Ogorčenje Slovanov proti takemu smešnemu nasilstvu je splošno.

BALKAN

Sultan.

Carigrad, 23. okt. Sultan se je peljal včeraj v Stambul, da počasti prerokovo suknjo. Ob tej priliki so odredili velike varnostne odredbe. Poslaništva so obvestili, da ne smejo ladje, ki pridejo iz Dardanel, do opodneva, ladje iz Črnega morja pa do večera v Bospor.

Protest zaradi razpusta srbske skupščine. — Trgovinska pogajanja.

Belgrad, 23. okt. Združena opozicija priredi v nedeljo velik protestni shod, zaradi odgojene skupščine. Socialni demokrati pa nameravajo prirediti posebni protestni shod pozneje.

Belgrad, 23. okt. Finančni minister Paču se poda jutri na Dunaj, da se udeleži pogajanj o trgovinski nagodbi.

Rumunija in Bolgarija.

Sredce, 23. okt. Bolgarski minister za zunanje zadeve se poda jutri v Bukarešto, da se posvetuje z rumunskim ministrskim predsednikom Sturczo o gospodarskih zadevah. Ker so Rumunci zamerili Bolgarom, ki jih niso povabili na politične slavnosti, se povabi Rumunija k plevnski slavnosti, ki se priredi Rumuncem na čast.

Vseučiliški bojkot v Bolgariji.

Sredce, 23. okt. Ker visokošolci bojkotirajo vseučilišče, je vlada prisiljena, da podaljša rok za vpisovanje. Vlada upa, da otvorijo vseučilišče začetkom novembra. Opozicija priredi v nedeljo protestni shod glede na vseučiliško vprašanje.

Politični samoumori v Črni gori.

Cetinje, 23. okt. Iz političnih razlogov sta se usmrtila učitelj Bosković in vojvoda Savo Plamenac.

RUSIJA.

Protest proti smrti obsodbi. — Napad na vlak.

Peterburg, 23. oktobra. Zaradi na smrt obsojenih dijakov Brumeau in Bilanova, ki sta oropala intendanta kmečke akademije, so imeli dijaki na vseučilišču protestni shod. Ob tej priliki so zaprli 40 dijakov. Vseučilišče so zatvorili.

Orel, 23. oktobra. Na postaji Karasjevka so vrgli roparji bombo, ki je ubila služnika Molceve tvornice, ki je imel 60.000 rubljev pri sebi. Odnegli so 40.000 rubljev, 20.000 rubljev je pa ostalo v vagonu. Vojaki so zasledovali roparje in prijeli dva ranjena, kakor tudi pet sumljivih oseb. Ubite so bile tri, ranjene pa štiri osebe.

ITALIJA POMNOŽI VOJNO MORNARICO.

Rim, 23. oktobra. Mornariški minister namerava predložiti zbornici predlog, po kateri zahteva 260.000.000 lir za nove ladje. Zgrade 4 ladje. Vsaka bo stala 50 milijonov.

ODPUŠČENO PERZIJSKO MINISTRSTVO.

Teheran, 23. oktobra. Šah je podpisal ukaz, ki odpušča ministrstvo.

Dnevne novice.

+ Tudi Svobodna Misel. Kakor znano, je dr. Tavčar v letih svojega političnega cveta s svojim koncipijentom dr. Konradom Voduškom, priredil pod zaščito dičnega Brceta shod v Sori, ker so takrat mislili, da se bo dalo morda narediti v Sori kako Ricmanje. Tedaj se je obljubilo, da bosta od državnega pravnika tožene Sorce zastopaj zagovarjala pred sodiščem. Ubogi ljudje so verjeli, bili obsojeni — in zdaj so dobili poziv, da naj plačajo pravne stroške. To je gotovo tudi svobodomiselnost!

+ Važna opozoritev! Opozarjamo vse zadrage in zadrugičke, da se glasi naslov stare zadrugne zveze, koje načelnik je g. dr. Jan. Ev. Krek. »Zadruga zveza v Ljubljani« in naj se ne zamenja z liberalno »Zvezo slovenskih zadrug«, koje duševni oče je vrhniški Lenarčič.

+ Osebna vest. Deželnovladnemu tajniku g. Franca Župnika je poverjeno vodstvo okrajnega glavarstva v Črnomlju.

+ Naše državne železnice in slovenski jezik. Z Bleda nam piše prijatelj: Ne dotikam se danes personalnega vprašanja na novi železnici, tudi ne bom govoril o tem, da blejska postaja pozna za »Wartesaal« tri slovenske označbe: Čakalnica, čakalice in čakališče! — o vsem tem se je že dosti pisalo. Opozoril pa bi gospode državne poslance tudi na naravnost škandalozno slovensčino, ki je na uradnih tiskovinah! Ni mogoče, da so v vagonih vsi mogoči napisi: nemški, mažarski, italijanski, francoski, češki — le slovenskega ne! Kjer morajo pisati slovenski, pišejo prav jezikovne nestvore. Ne moremo verjeti, da država, kateri plačujemo Slovenci milijone in milijone davkov, ne bi imela borih par kronic za revnega slovenskega dijaka, ki bi prestavil nemški original na lepo pravilno slovensčino! Zdi se nam temveč, da se prestave prepuščajo nižjim, nam sovražnim uradnikom, ki so napravili kakšen »kurz« v Celju! Sem dobil te dni na postaji Bled karto tretjega razreda v Radovljico: nemški: Radmannsdorf III, Cl. Schnellzug; slovenski: Radmannsdorf III. t. f. rychl. — Danes sem dobil: Aviso und Bezugsschein für Frachtgut. — Čitam slovenski tekst: Ovbjava (!) in prejemni list voz-

nega blaga. — Nadalje: Zeichen — znamenje, Gattung — Baža (!), Inhalt — Usebina, Nachnahme des Absenders — Troški oddajalca, Baarvorschuss — Predjemno v gotovini, nach Eingang — Po dospenju, Nebengebühren — Drugotne (!) pristojbine — Auflegegebühr Nalagalna pristojbina, Zollausslagen — Mitninski troški — Lagergeld — skladišna (mislim, da bi bilo tudi boljše skladiščnina), Empfänger — prejemalec (mesto prejemnik!) — Natis pa je od leta 1899, ne morda iz Trubarjevih ali Pohlinskih časov! Treba bo enkrat upravi državnih železnih korenito stopiti na prste in ji na vsa usta povedati, da se ne pustimo norčevati iz materinščine svoje! Zakaj pa znajo na dolenskih železnih pravilno slovenski? Ali zakaj pa se državne železnice v laškem tekstu tako skrbno izogibljajo strešici na besedo »Opčina«? Prosimo za odgovor, gospod Deršata! — Blejčan.

+ Husiti. O svobodomiselnih prismoдах, ki so v Pragi častili Husa, je priobčil grof Vojtech Sternberg v »Reichsposti« od 14. oktobra članek, v katerem z nedosežno satiro odkriva zaslepljenost, fanatizem in neakademsko nevednost nekaterih akademskih profesorjev, ki na vseučiliščih mladini nujajo za krmo svojo svobodomiselnost slamo. Med te spada tudi Masaryk. Masaryk se ponaša, češ, mi Čehi smo narod Husa, Žižka, Chelčického in Komenskega. Čudno je predvsem, da si kak apostol brezverstva, kakoršen je Masaryk, izbere za svoj ideal kar štiri fanatike — vere. Hus je bil za vero vnet menih, katerega bi Masaryk, ako bi danes živel, zmerjal za klerikalca. Zdaj pa Masaryk poje glorio človeku, ki je provzročil na Češkem divjo versko vojsko in učil klati ljudi, kateri se niso hoteli obhajati tudi s kelihom. V tem vidi Masaryk napredek in smatra možgane takih ljudi, ki se hočejo v obeh podobah obhajati, za naprednejše, kakor ostale, ki se upirajo nepotrebnim novotariji. Čisto neumevno pa je, da Masaryk in jud Stransky hočeta Čehom ubiti v glavo, da je bil Žižka svobodomiseln. Žižka je najlepši del Avstrije, kjer je zemlja najrodovitnejša, izpremenil v puščavo. Seveda jo je tudi dobro ognjil s krvjo, kar ga pa še nikakor ne označuje za prostozidara. To vse pa ni še nič nasproti trditvi vseučiliškega profesorja Masaryka, da svobodomiselnost njegova in vsega češkega naroda pohaja od Chelčického in Komenskega. Chelčicki je bil husitovski bogoslovec, Komenskemu pa bi celo v grobu zelo neprijetno zadisalo smrdljivo kadilo Masarykovo, ako bi ga mogel čutiti. Peter Chelčicki je v svojih delih pisal, da obstoji vsa čast in vse bogastvo Čehov v njihovem krščanstvu. Kako se pa morajo vjemati vzgojiteljska načela pristaša pietistovske sekte Komenskega z Masarykovimi, ki zahteva brezversko šolo, tega človeški um ne doumeje, ako ni ravno Masarykove filozofije proučil. Kdor pa je bral Komenskega pasionske, vnebohodne in velikonočne svete povesti, ta že po prvih besedah zapazi, da je med svetovnim naziranjem Komenskega in Masarykovim nepremostljiv prepad. Masaryk je čisto navaden demagog, ki ne stoji prav nič višje kot n. pr. Seitz ali pa Pernerstorfer. On zlorablja ime Husovo za svoje brezbožne namene, in sicer zato, ker je Hus simbol češke narodne probujenosti in se na ta lim Čehi radi vsedejo. Z nacionalnimi »slagerji« bi Masaryk rad dosegel, da bi Čehi njegove knjige kupovali in požirali. Sternberg konča sledeče: »Kdor proučuje zgodovino naše domovine, ta bo v njej našel mnogo večje patriote, kakor pa so bili husitski in protestantski kleriki. Nehote se je svobodna misel blamirala. Kar dela Masaryk, to ni objektivno zgodovinsko znanstvo in svobodna znanost, To je — klerikalizem, protikatoški klerikalizem. Zanj je svetnik Hus, Nepomuk pa ne, in sicer zato, ker upa, da pelje pot do Adlerja in Pernerstorferja mimo Husa.« Škoda, da grofa Sternberga ni bilo v Radovljici, ko se je Husovim idealom klanjal Luka Jelenec, Komenskega kolega po stanu, a ne po duhu! Grof Sternberg bi se bil zelo začudil, če bi bil videl, da so mirni radovljiški napredni meščanje celo zastave razobesili na čast takim ljudem!

— Utopljenec v Savi. Dne 20. oktobra so v Renkih ob Savi našli samoumornika Janca Pirec, krojača, do 9. junija bivajočega na Savi. Tisti večer poleg postaje se je še prepiral in razgrajal, potem pa brez klobuka in suknje dirjal proti Savi. Od tistega časa ga ni nihče videl, dokler ga ni zadnja povodenj vrgla na suho. Tam so videli tudi plavati utopljenega konja in človeka.

— Povodenj na Notranjskem. Po pivski dolini na Notranjskem okoli Knežaka stoji še sedaj velikanska povodenj. Poljski sadeži so vsi uničeni, ker so pod vodo. Vsled gnitja zlasti zelja se razširja velik smrad. Bati se je, da ne izbruhne še kaka bolezen. Postojnsko okrajno glavarstvo še dosedaj ni nič prečeno škoda. Menda čaka na poročilo orožnikov čez kakega pol leta. Res, pravi škandal!

— Smrt v tujini. Nagloma je umrl 29letni Ivan Urh v Clevelandu. Pokojni je bil doma iz Kamnika na Gorenjskem. V Ameriko je prišel meseca maja t. l.

— Blazen morilec matere. Iz Trsta se poroča, da je bil ondi v zaporu 55 letni Juri Gregorič iz Dalmacije, ki je bil radi umora svoje matere obsojen v dosmrtno ječo. Te dni so ga hoteli prepeljati v mosko kaznilnico v Koper. Nenadoma pa je postal Gregorič blazen in morali so ga oddati v splošno bolnico v oddelek za blazne.

— Nova senzacijska iznajdba Edisonova. Znanemu iznajditelju Edisonu se je posrečilo rešiti problem, zdrava in cenena stanovanja priskrbeti. Edison je namreč iznašel posebne vrste cement, s katerim se v teku 12 ur lahko sezida dvonadstropna hiša, v kateri je prostora za tri družine. V šestih dneh postane vsa stavba zelo trda, takorekoč nerazrušljiva. Pred ognjem je popolnoma varna. Po Edisonovem pripovedovanju stane taka dvonadstropna hiša za tri očetli samo 5000 kron. Iznajditelj pa zagotavlja, da bo de zamogel sčasoma ceno za polovico zmanjšati.

— Razstava za rokodelsko tehniko. Obrtni pospeševalni urad c. kr. trgovskega ministrstva na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo v kratkem otvorila na Dunaju razstava za rokodelsko tehniko. Opozarja se na to, da se da obrtniki svoje prošnje za pripustitev k obisku razstave lahko vložijo. Razstava je posebno važna za peke, sodovčarje, knjigoveze, rokovičarje, krznarje, jermenarje, inštalaterje za elektriko, cizelerje, ključavničarje, kovače, mizarje, kolarje in tesarje. V posebnega ozira vrednih primerih se more onim manj premožnim, ne na Dunaju bivajočim obrtnikom, ki dokažejo, da nameravajo v svojem obrtu vpeljati ali preurediti strojni obrat, podeliti ustanove za obisk te razstave. Tozadevne z ubožnim izpričevalom opremljene koleka proste prošnje je najkasneje do 1. novembra t. l. vložiti pri c. kr. trgovskem ministrstvu.

— Najnovejšo o mostu pri Tacnu. — Pozor poslanci! Dobili smo naslednji dopis: Najtopleje se zahvaljujemo dr. Šusteršiču za korake, katere je storil glede mostu v Tacnu. Prosimo, da se še nadalje potrudimo, da se to staroversko breme odpravi. To je nečuvno, kar se godi z nami ubogimi prebivalci od strani barona Lazzarinia poleg njegovega mostu. Baron Lazzarini se ne briga nič za promet preko Save. Od tukajšnjih ribičev si je izposodil čoln, kateri komaj v mirni vodi zadostuje za tri osebe, v taki deroci vodi, kakor je sedaj, pa niti tri osebe niso življenja varne. Naklada se pa notri toliko oseb, da se čoln potaplja! Taka vožnja bi se sploh oblastveno morala prepovedati. Zato prosimo merodajne faktorje, da store potrebne korake, da ne bo treba morebiti radi enega plemenitaka izgubljati življenje mnogim delavcem, ki smo primorani priti preko Save, da pravčasno pridemo v tovarne. Tudi naši soprebrivalci so v isti nevarnosti kot mi. Mlekarice zamude mnogo časa, ker morajo hoditi preko državnega mostu v Črnučah ali privatnega v Medvodah. Mlekarice se ne morejo in tudi ne upajo voziti s to »novoversko« baronovo napravo. Prosimo poslance, da store vse, kar je v tem oziru mogoče storiti. Zato Vam bomo hvaležni in bomo svojo hvalež-

visoka duševna inteligenca in fino čutenje. Najbolje nam ugaja pač njegov grafični »Ex libris« in mislimo, da je to njegov pravi delokrog.

Hugo Viktor razstavlja razven »Janezka« (olje), kraškega navihanega pastirčka, samo fino čuten in dobro risana grafična dela. Ima tudi v celi razstavi edini bakrovec. Ne vemo, zakaj se naši umetniki tako malo pečajo s to stroko umetnosti.

Ivan Zabota nam predočuje par lepih motivov iz dežele naših severnih bratov Čehov. Ivan Zajc razstavlja tri drobno-plastične statuete. Mislim, da bi se ne bilo treba sramovati nobeni palači, če bi imela same take okraske v svojih dvoranih. Kar velja o grafični, to velja istotako o drobno-plastični stroki, pri nas se skoro docela zanemarija. Vzrok tiči pač v malomarnosti publike.

Po ogledanju razstave so se podali gostje v sosednjo dvorano, kjer sta hčerki vrlega okoličanskega narodnjaka, gospici Milka in Anica Martelanc, postregli gostom s čajem, likerji in prigrizki. Tudi ta dvorana je bila kaj okusno arangirana in v njej se je v kratkem razvila animirana zabava.

Na večer so imeli umetniki in njih častilci sestanek v restavraciji »Narodnega doma«.

Sedaj je tudi čas za Ljubljance, da se revanžirajo za poset Tržčanov pri prvi umetniški razstavi in mislimo, da ne bo nihče obžaloval poti k sinji Adrijji, ko zagleda to povsem izborno izložbo.

—tuvi.—

Srbsko slavlje Slovenke.

Ob petindvajsetletnici Vele Nigrinove.

Belgrad, 20. okt.

Pred 45 leti je zagledala svet v prijazni beli Ljubljani, ob bregovih mile Ljubljanice Vela Nigrinova, dična hči mile Slovenije, ki je s trudom in delom dosegla, da kot umetnica na velikem glasu proslavi sebe in odlični narod, iz katerega je vznikla in v katerem se je tudi povzpela do današnje slave, da kraljevsko srbsko gledališče in srbska prestolnica slavita 25letnico njenega umetniškega delovanja v Belgradu.

V nežni, čisti duši male Avguste se je vnela ljubezen do pozornice. Idealno dekliško srce jo je privezalo na gledališče in ljubezen do slovanstva združena s hrepencejem za močnejšim individualnim razvojem jo je privela v Belgrad, kjer je tudi ostala in dočakala, da je Belgrad dne 23. oktobra tega leta proslavil petindvajsetletnico njene marljivega, napornega in uspešnega dela. Ljubila je pozornico, ko je stopila nanjo; z uspehom, ki je bil z vsako novokreirano vlogo večji, je rasla v njej tudi ljubezen do gledališča; 25 let živi ona za srbsko umetnost, zadovoljujoč s svojo umetniško igro tako sebe kakor prijatelje gledališča, ki jo bodo proslavili tako, kakor je zaslužila po petindvajsetih letih verne in vdane službe v prvem srbskem gledališču.

Po krvi hči divne Slovenije je prišla v Belgrad v cvetu mladosti s pozornice ljub-

ljanskega deželnega gledališča. Začela je karjiero kot mlada proletrarka. Bistroumni in inteligentni igralci so bili v Belgradu na izbiri najboljši razgledi in res je v vlogah, v katerih je mogla pokazati svoja odlična igral-ska svojstva, dobila priliko, da hitro napreduje in zavzame odlično mesto v gledališču, obračajoč nase pozornost z izvrstno kreacijo najmočnejših vlog! A to ni bilo lahko, ker je morala prejemati vloge od velike predhodnice, kakor je bila Milica Grigurova. Po nekaj letih je slavila Nigrinova v Belgradu velike triume, a njene velike zasluge so našle priznanje, kakoršno zaslužijo in je bila že pred desetimi leti odlikovana z redom sv. Save.

V četrto stoletje je dosegla ona s svojo postavno pojavu, s prirodno, neprisljano igro, z dobro šolo, s pravilno dikcijo, z bogato toaletno na pozornici, a s talentom, s čvrstim značajem, z dostojanstvom, s pristojnostjo in ljubkostjo v društvu in na ulici, v taki meri ljubezen in simpatije v vseh belgrajskih krogih, da je najprijetnejši član gledališča in je njeno slavlje slavlje srbske umetnice in cellega Belgrada.

Lani je bilo v belgrajskem gledališču več igralških jubilejev, ali to slavlje je krona vseh, ker je Nigrinova stebel srbskega gledališča in ena od največjih svecenic v srbski dramski umetnosti. V vsaki svoji vlogi razodeva Nigrinova svojo individualnost, kaže svoj poseben tip, obračajoč posebno pozornost na fineste duš. emocije. V mnogoštevilnih vlogah v katerih se slavlj herojine velikih svetovnih

gledališč, bi mogla Nigrinova ponosno nastopati tudi na velikih evropskih pozornicah, a na slovanskem jugu je ona prva kot predstavljalka modernih ženskih tipov. V svojih vlogah daje ona verno in prirodno sliko, tako kakršna je v resnici v življenju in izvaja to s tako umetnostjo, da publika z napeto pozornostjo spremlja vsako njeno kretnjo. Značajne lastnosti drugih ljudi izraža ona, kakor da so njene lastne, kar znajo le velike igralke. Z eno besedo: ona je umetnica vseh lepih svojstev, vsaka njena kretnja je premišljena in gotova, vsaka beseda je izgovorjena s pozornostjo, njen pogled razodeva, da se je vživela v vlogo, polna je toplote in čutenja. Popolna prirodnost v igranju in jasnost v karakterizovanju povzroča, da je prvakinja na slovanskem jugu. To so ji enoglasno priznale resne kritike, kakor belgrajske tako tudi praške, ljubljanske in zagrebške.

Nigrinova je proslavila s svojo umetniško igro sebe in srbsko dramsko umetnost ne samo v novi domovini, ampak tudi izven nove in stare domovine.

Kot »Margarita« v »Gospej s kamelijami« je nedosegljiva Tu vliiva vso svojo dušo, da zanese gledalca v taki meri, da skupaj z njo čuti boli, ki razjedejo srce nesrečne Margarite. Kot Sardujeva »Tosca« je velika posebna v onih momentih, kjer se izraža strastna mržnja srca razžaljene žene, mržnja pomešana s kesanjem in strahom vsled storjenega ubojstva. Kot »Marijana« se odlikuje s celotno skalo občutkov. Dviguje nas kot »Desdemona«, navdaja z občudovanjem kot »Kazant-

nost dejansko izkazali pri volitvah. Baron Lazzarini spravlja skupaj odplavljeni les in namerava zgraditi s tem lesom, ki je komaj sposoben za kurjavo, zopet svoj stari most. Odločno protestiramo proti takemu mostu in zahtevamo od deželne vlade, da take nevarne poizkuse s človeškimi življenji nikakor ne dovoli. Časih je 300 ljudi nakrat na mostu in kaka nesreča bi bila, ako bi se most takrat podrl! Preko naše Save — naš deželni most! Če ne na tem mestu, pa poleg baronskih razvalin! — Občani poleg mosta.

— **Nadkomisar Klein skočil v morje.** Iz Opatije pišejo: C. kr. nadkomisar A. Klein, kateri je, kakor so pisali časopisi, odšel iz Litije v Trst ter javil g. soprog in tam, da bode v času, ko dobi ista pismo, mrtev, prišel je včeraj iz Reke jutraj s parobrodom v Opatijo, vzel malo ladjico in veslarja; ko sta bila že precej od kraja, odloži g. A. Klein klobuk na ladjico, zakliče: »Z Bogom!« ter skoči v morje. A barkariot je bil uren ter g. Kleina, ko se je iz morske globine prikazal, prijel za lase ter klical na pomoč, katera mu je tudi prišla; tako so rešili g. A. Kleina. Pripeljali so ga na policijski urad in tam preoblekli. Pač je bilo težko videti objokano gospo soprogo, katera ga je odpeljala potem v »Grand Hotel« in potem v Litijo. Pač čuden slučaj to. Tukajšnji policijski urad zasluži vso čast za to naporno delo.

— **Ponarejalec denarja.** V Dubrovniku so zaprli Albanca Štefana Stako, ki je razpečaval ponarejene denarje po 1 K. Bil je že iz Četinja izgnan zaradi istega posla.

— **Kolera ob avstrijski meji.** V Lvovu je umrl agent Glanz. Zdravnik je konstatiral ob boleznih, da ima bolezen mizerere, mestni zdravnik je pa izjavil, da ima lahko kolero. Ob smrti je izjavil mrlški oglednik, kar je potrdil tudi mestni fizik, da Glanz ni umrl za kolero. Mrlšča zato niso raztelesili. »Viek Novy« pa odločno piše, da je imel bolnik vse znake kolere. Ob ruski meji osobito v mohilevski guberniji se kolera grozno širi. Ob avstrijski meji sta umrli za kolero dve osebi.

— **Učiteljska služba** na Vačah je razpisana do 15. novembra t. l.

— **Šolska vest.** Za provizoričnega učitelja na šoli v Hrušici je imenovan g. Ernest Susteršič.

— **Samoumor.** V nekem gozdu pri Žužemberku so našli med dvema drevesoma na tleh ležečega obešenega 65 let starega železolarja Franceta Mirtiča iz Mačkovca.

— **V vodnjak je padla** posestnica Ivana Žnidaršič v Leskovcu pri Krškem. Iz vodnjaka jo je rešil mož.

— **Vinska letina v južni Istri.** Vsled dolgo trajajoče suše in v pravi čas pred trgatvo dosleda dežja, je popolnoma dozorelo bogato grozdje, da, po izreku starcev, je tako izborna vino, kakor že od leta 1834. ni bilo. Posebno iz grozdja, trganega pred večjimi dežji, okoli sv. Mihaela, je novo vino sladko, pravcati refoško. Zatorej je bilo tudi iz drugih krajev tukaj dosti velikih trgovcev, kateri so gotovo več stotin vagonov grozdja in vinskega mošta izvozili. Tudi c. kr. mornarica bo sedaj svojo potreščino vina tukaj pokrila.

— **Romarska cerkev na Žalostni gori pri Mokronogu** je dobila letos šamotni tlak in te dni so pripeljali kamenito obhajilno mizo, krasno delo gosp. Vurnika iz Radovljice. Tudi od zunaj je cerkev vsa prenovljena. Romarji bodo gotovo še rajše hodili v lepo cerkev opravljati svoj pobožnost.

— **Kmetijska podružnica v Mokronogu** je sklenila napraviti zalogo umetnih gnojil za svoje ude, da ne bode treba posameznikom naročati gnojil in pošiljati na oddaljeno postajo v Trebnje vozov.

— **Lepa žival.** Iz Žirov se nam piše: Posesnik Ivan Kavčič v Žireh, po domače Petron, je prodal tukajšnjemu mesarju Andreju Demšarju bika siemenske pasme, ki je živ tehtal 980 kg (17½ q). Žival je dolgo časa bila krotka, a zadnji čas je postala hudobna, zato ga je moral g. Ivan Kavčič še tako mladega, komaj 2 leti in 8 mesecev starega, prodati. Ker pa za žirovsko dolino najbolje uspeva to pleme, zato si je g. Ivan Kavčič preskrbel novega, še mladelega bika od d. kr.

zena«, a v »Magdi« v Sudermanovi »Domaciji« je ona kot izvrstna predstavljalka modernih ženskih tipov tako srečno rešila svojo nalogo, da jo je vredno videti. To vlogo je tudi izbrala za svoje slavlje

Velika je kot klasična in zgodovinska dramska junakinja, v salonski konverzaciji, kot demonska žena, vredno jo je videti kot »Adrijano Lekuvrervo«, Ebolijsvo v »Don Carlu«, »Doloro« itd., kjer ona odgovarja najtežjim zahtevam kakor je treba.

Frausina, Debora, Fedora, so vloge, v katerih se ona odlikuje in v katerih nima para na slovanskem jugu.

V srbskem repertoarju se je proslavila kot »Despa« v »Nemanji«, kot »Jelisaveta« v Jakšičevi »Jelisaveti«, in še danes utrjuje z vsako novo vlogo svojo veliko popularnost in se bo o njenih trajnih in neprecenljivih zaslugah govorilo še dolgo, ko je že ne bo več na pozornici

Vestno je opravljala svojo dolžnost in vedno so jo Belgradčani obsipavali z ljubeznijo in so že teden dni pred njenim slavljem pokupili vse vstopnice za ta gledališki večer, ki bo divna slika narodne ljubezni do svoje ljubljene

Nje, z dušo in srcem Slovenki, častita ob tem slavlju tudi »Slovenec« z željo, da bi jo vsako leto parkrat videli tudi na našem domačem odru.

kranjske kmetijske družbe, ki bo v naši dolini nadomestoval prejšnjega.

— **Trgovski pomočniki v Trstu** so pričeli živahno agitacijo za zapiranje trgovin ob 7. uri zvečer. Kaj pa ljubljanski »Merkur«?

— **Avtomat za brzojavne blankete** so postavili v poslopiju dunajske glavne pošte.

— **O »čudnem dogodku«** poročajo listi iz Podgore. V četrtek jutraj je šla neka ženska med nevihti in gromenjem čez most med Podgoro in Stračicami. Imela je odprt dežnik. Kar naenkrat je hudo zagromelo in tresčilo. Ženska na mostu se je vnel dežnik. Prestrašena je vrgla dežnik v vodo in zbežala. K sreči je imela še enega seboj. Kdo je bila ženska, se ne ve.

— **Novice iz Amerike.** Rojak Andrej Muha je dne 27. septembra hotel skuhati zajutrek svojim sostanovalcem. Na neumeven način je hotel podkuriti ogenj, a tu se je unelo in naenkrat je bilo vse v plamenu. Hiša je pogorela do tal. — Dne 29. septembra je šel Anton Strle na lov. Na potu mu je spodrsnilo, puška se sproži in cel strel ga zadene v roko. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico, kjer mu bodo odrezali prste. — V Brocklynu je umrl Josip Kociančič, star 38 let.

— **Ugrabitev otrok v Zagrebu.** Zdravnik dr. Eugen Rado v Zagrebu, o katerem se je zavaljilo ugrabitve svojih otrok, ki jih je vzel svoji ločeni ženi, živeči v neki vili, mnogo govorilo, toda potom sodnje je moral otroke zopet ženi izročiti, je otroke zopet odpeljal ter jih ima v svojem stanovanju v oskrbi. Dr. Rado se sklicuje na zdravnike, ki so dokazali, da so bili otroci pod varstvom ločene žene zelo zanemarjeni.

— **Nova pošta v Opatiji.** Iz Opatije poročajo: Danes je bil tukaj zopet komisijski ogled radi nove zgradbe za pošto. Bržkone bode zmagala o tej zadevi »Südbahngesellschaft«, pa saj smo navajeni presenečenj.

Štajerske novice.

š Shoda. V nedeljo 27. oktobra ob 4. uri popoldne bo v Sromlih zborovanje. Poročala bodeta poslanca dr. Benkovič in dr. Jančič. Popoldne bo v Rajhenburgu gospodarski pogovor.

š **Domovina** v Gradcu je v nedeljo, dne 20. t. m., imela izvanredni občni zbor, katerega se je udeležilo, vpoštevajoč posebne razmere v Gradcu, precej članov in tudi več novincev, ki so se šele zdaj vpisali v društvo. Akademik Božič je predaval o organizaciji in slovenske delavce v nemal, da premagajo v sebi mlačnost ter nasprotstva, bodisi odzunaj, bodisi iz njihove srede same, in začno gojiti svoje narodne in verske ideale združeni. Povdaria poleg izobraževalnega in veselilnega imena »Domovine« tudi pravovarstveni in izproži misel, da bi se društvo preosnovalo v izobraževalno-podporno. Nato poroča tajnik Blaneč o letošnjem delovanju društva. Poročilo je bilo za Slovenca-delavca, ki se je sam v tujem mestu izkazal, sestavljeno zares vzorno. Blagajnik Žnidar izkaže 81 kron premoženja s triatvamj vred. Knjižničarjevo poročilo podaja nekoliko temno sliko o zapuščenosti graških Slovencev, v kolikor se tiče njihove samoizobrazbe v materinem jeziku. Od zadnjega občnega zbora se je namreč prebralo samo petnajst knjig. Članov je 78, med njimi 30 ženskih, ki so v marsičem zavrednejše kot moški in kažejo veliko bolj razviti čut za svojo samoohranitev v narodnem in verskem oziru. Izvolil se je nato nov odbor, sestojajo iz gospodov: Blaneč, Marčič, Roškarič, Videršek, Novak, Kukman F., Kukman M., Stegne, Bajc, Kosi, Kukman povdaria, da je »Domovina« krščansko, narodno in demokratično društvo ter želi, da bi čimdaljebolj uspevalo in združevalo v sebi vsaj večji del graškega Slovenstva, ki je tako zelo razbito. Vrli pevovodja, narednik Jagodica, naznani, da se bodo vršile redne pevske vaje. Za revizorje sta bila izvoljena Kos in Božič. Po končanih formalnostih se je vršil prijateljski razgovor in se je zapela slovenska pesem. Novemu odboru polagamo procvit društva toplo na srce, kajti mrtvilo med graškimi Slovenci treba enkrat za vselej premagati, ako nočemo v tujem morju poginiti.

š **Slovensko katoliško akademično društvo »Zarja«** ima svoj prvi redni občni zbor v zimskem tečaju 1907/8 v petek, 25. t. m., ob pol osmi uri zvečer pri »Zeleni Štajerski«. Spored: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Branje zapisnika bratskega društva »Danice«. 3. Poročilo odborovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Sprejem novih članov. 6. Volitve odbora. 7. Slučajnosti.

š **Novi graščak na Vurbergu.** Na Vurbergu pri Ptuj so veselo pokali topiči pretekli tork 22. tega meseca. Zakaj? Prihjal je nov lastnik slavnega vurberskega gradu Jožef grob Herberstein. G. župan in g. župnik sta ga pozdravila v vznesenih besedah. Gospod grof pa se je tudi takoj skazal plemenitega dobrotnika tukajšnjega ljudstva. Daroval je namreč 500 kron revežem vurberske župnije. Hvala visokemu darovalcu.

š **Nesreča na Savi.** Med Sevnico in vasjo Log na Kranjskem se prevaža ljudi in živino čez Savo z velikim čolnom. Prevoz se vrši tako, da je čez Savo napeta močna železna vrva, ki po nji drči škripec, na katerem je privezan čoln z drugo vrvijo. Ker je zadnje dni vsled obilega dežja Sava močno narasla, je bila vožnja radi nevarnosti ustavljena, oziroma prepovedana. Vkljub temu je v nedeljo, 20. t. m., proti poldne hotel stari brodnik Kirin, ki se je bil najbrže prej že nekoliko napil, dabremu znancu izkazati uslugo in ga prepeljati iz kranjske na štajerski stran, kar se je tudi srečno zgodilo. Ko se je na brodnik hotel vrniti zopet na desni breg in je iz nasprotnega toka, ki ga nareja voda ob levem bregu, po neprevidnosti s počez obrnjenim

čolnom zavesljal v deroče valovje, je čoln s sprednjim koncem zajel vodo. Brodnik se je v tem hitro oprjel klopi v čolnu, a je z njo vred zdrknil v valovje in utonil.

š **Otrok v zaboji na Dravi.** Od Sv. Barbare v Halozah se poroča: Te dni je pripeljal po Dravi proti borlskemu mostu lesen zaboj. Ljudje so zaslišali iz njega otročji jok in našli v njem približno osem tednov starega otroka. Perilo kaže, da mora biti otrok iz mesta. Neki posestnik ga je vzel za svojega.

š **Smrt na morju.** Bivša hišna posestnica v Gaberju, A. Zirger, se je v Trstu vkrcala v parnik, da bi se prepeljala v Ameriko k svojemu možu. Med potjo pa jo je zadela kap in je umrla. Našla je svoj grob v globokem morju. — Ženo, ki je bila že poprej bolna na srcu, je v Trstu razburilo še to, da se ji je izgubil sin, katerega je šele s pomočjo policije našla. Zapustila je na morju štiri otroke, med njimi tri nepreskrbljene, kateri so se sami peljali naprej v Ameriko.

š **Radi tatvine v hotelu** je bil v Ljubnem na Štajerskem obsojen ključavničarski pomočnik Albert Goga.

Ljubljanske novice.

lj **Iz pevskega društva »Ljubljana«.** Gosp. svetnik J. P. Vencajz, odvetnik v Ljubljani, je pristopil k pevskeemu društvu »Ljubljana« kot ustanovni član z zneskom 50 kron. Hvaležno beležimo to vest z željo, da velikodušni gosp. svetnik dobi mnogo posnemovalcev.

lj **Ondfčkov koncert.** V nedeljo, dne 27. oktobra 1907, zvečer ob pol 8. uri bo v veliki dvorani hotela »Union« koncert, katerega izvršuje c. kr. komorni virtuozi, gospod Fran Ondfček. Sodeluje klavirski virtuozi, gospod Josip Faměra. — Vzpored: 1. Rihard Strauss: Sonata za violino in klavir. Es-dur. Op. 18. I. Allegro, ma non troppo. II. Improvizacija (Andante cantabile). III. Allegro. Izvajata g. Fr. Ondfček in g. Jos. Faměra. — 2. Josip Slavik: Koncert za violino. A-mol. Klavirsko spremljevanje postavil Fr. Ondfček. Izvajata g. Fr. Ondfček in g. Jos. Faměra. — 3. Josip Suk: Pomladna idila. Na klavir svira g. Jos. Faměra. — 4. a) Peter Iljič Čajkovski: Sere-nade melancolique; b) Wieniawski: Taran-tela. Svira g. Fr. Ondfček. — 5. a) Liszt: Etude. F-mol; b) Brahms: Rapsodija. Es-dur. Na klavir svira g. Jos. Faměra. — 6. Fran Ondfček: Češka rapsodija. Na gosli svira g. Fr. Ondfček. — Začetek točno ob pol 8. uri. Sedeži po 1, 2 in 3 krone, stojišča po 80 vin., za dijače po 40 vin. se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Selenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni.

lj **Mirozov društvene godbe** vrši se ob lepem vremenu jutri ob 7. zvečer ter se pomice po naslednjih ulicah: Mestni dom, Poljanska cesta, Sv. Petra cesta, Miklošičeve ulice, Dalmatinove ulice, Dunajska cesta, Selenburgove ulice, Gradišče, Rimska cesta, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba most, Stari trg, Mestni trg, Vodnikov trg, Mestni dom.

lj **Napredek.** V Ljubljani občezna trdka A. A. Stacul si je pred kratkim nabavila v Rotterdamu zelo praktičen stroj za rezanje salam in gnjati brez kosti, posušene v soparici po nizozemskem načinu.

lj **Okrađeni akademik.** Pred par dnevi smo poročali, da je bil akademiku g. Logarju ukraden kovčeg. V kovčegu je bilo različno perilo, nova obleka, novi čevlji in galoše, mnogo knjig, razni zapiski in dokumenti. Neznani zlikovec je vlomil v kovčeg ter ga pustil ležati na Mirju za nekim zidom. Pohral je vse perilo, obleko, črevlje in galoše. V kovčegu se je našlo še nekoliko knjig in dokumentov. Vsa poizvedovanja policije so bila do sedaj še brez uspeha Okrađenec ceni vrednost nad 150 kron.

lj **Upravni odbor »Zveze slovenskih pevskih društev«** je v svoji zadnji seji sklenil, da se vrši letošnja skupščina zveznih odposlancev v nedeljo, dne 29. decembra t. l., ob 10. uri popoldne o priliki velikega koncerta »Pevske zveze moravskih učiteljev«, ki se priredi ta dan ob 5. uri popoldne. Letošnja skupščina bi se sicer vsled sklepa lanskega zborovanja morala vršiti v Trstu, a se vsled nepričakovanih ovir in po nasvetu zastopnika tržaških pevskih društev vrši zopet v Ljubljani. »Zveza« opozarja slavna pevska društva in glasboljubivo občinstvo sploh, da je izdala in založila Adamičeve moški zbor »Notranjska«, katerega je nagradila vsled lanskega razpisa častnih nagrad. Partitura zbora obsega pet litografiranih strani in se dobiva pri »Zvezi« za 50 h.

lj **Ura na Gradu** je — zmešana! Bije prav, kaže pa četr ure naprej! Ali bi je ne mogla administratorja Gradu za »notranje zadeve« gg. grof Lichtenberg in župnik Berce malo »uriritati«?

lj **Potresna opazovalnica** v Ljubljani je včeraj zvečer ob 9. uri 30 min. zvečer zabeležila 900 km oddaljen močan potres.

lj **Umrla sta usmiljenki** Marija Siml, stara 59 let in Antonija Ribič, stara 24 let.

lj **Tatvina.** Včeraj popoldne je bilo posestniku Ivanu Dolšaku iz Golega iz dvorišča št. 4 na Karlovski cesti ukradena vreča, v kateri je bila ustrojena kravja koža, kos podplatov in nekaj usnja, v skupni vrednosti 28 K. Tatu še nimajo.

lj **Izgubljene in najdene reči.** Šolska učenka Helena Marenkova je izgubila rjavo denarnico z manjšo vsoto denarja. — Oskrbnica Terezija Vovkova je našla denarnico z večjo svoto denarja. — Gospa Kosova je našla črno denarnico z manjšo svoto denarja in se ga dobi na Elizabetni cesti št. 6. — Najden je bel robec z imenom Soritsch in letnico 1882.

lj **Semenj.** Dne 23. t. m. je bilo na tedenski sejm prignanih 77 volov, 127 krav in telet, skupaj 204 glave. Kupčija je bila slaba.

lj **Pevska izkušnja »Ljubljane«** bo prihodnjo soboto točno ob 9. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

Razne stvari.

Kriza na ameriškem denarnem trgu. Na ameriškem denarnem trgu je nastala velika kriza. Banka Knickerbacker trust je morala zapreti svoje urade, ki je deponentom, ki so jo naskočili, izplačala osem milijonov dolarjev. Mnogo trvdč je naznanilo svoj faliment. — Tudi na Holandskem imajo denarno krizo.

Salomonski odgovor. Vsled železniške nesreče umrje ženi vroče ljubljani mož. Ona je dobila za to svoto 15.000 kron. Bila je s tem zadovoljna. Kmalu nato se pripeti pri isti železnici zopet nesreča. Mašinist je zgubil eno nogo. On dobi 20.000 kron odškodnine. Ko je to ona ženska čula, je šla k ravnatelju rekoč: »Mašinist je izgubil samo eno nogo, a je dobil 20.000 kron, a jaz vroče ljubljene moža — pa ste mi dali samo 15.000 kron.« Ravnatelj je to mirno poslušal. Ko je končala, ji odgovori: »Draga gospa, ta revni mašinist si ne more za 20. 000 kron kupiti nove noge, a Vi s 15.000 kronami lahko dobite moža, še mlajšega od prvega.«

Smrti padec dirigenta. Z Darmstadta se poroča z dne 15. t. m.: Dvorni ravatelj tukajšnjega dvornega gledališča Viljem Knörzer je padel z najvišjega gledališkega nadstropja. Kmalu nato je umrl vsled poškodb.

Posledice pijančevanja. Pred par dnevi se je dogodil v nekem dunajskem predmestju sledeči strahoviti dogodljaj. Neki Neuhauser je prišel pijan domov. Žena ga je raditega oštela. To ga je tako razjezilo, da je pograbil gorečo svetilko in jo vrgel za ženo. V kratkem času je bilo v ognju vse pohištvo in postelje, v katerih so spali štirje otroci v starosti štirih do devet let. Ženi se je vnela obleka. Vsa v ognju je hitela na dvorišče ter klicala na pomoč. Hiša, oče in otroci so zgoreli, mater so pa vso opečeno prepeljali v bolnišnico.

General — urednik pedagogičskega lista. To je gotovo redkost v Evropi. Tak general je po ruski terminologiji infanterijski general Aleksej Nik. Ostrogorskij. Znan je kot pedagog in urednik časopisa »Pedagogičeskij Sbornik«. Dne 10. listopada je slavil 25letnico, odkar stoji na čelu navedenega časopisa. On je kot pedagog in pisatelj dobro znan daleč po Rusiji. »Novoje Vremja« je v svoji ilustrovani prilogi prinesla generalovo sliko.

Jajce — ženitni posredovalec. Po nenavadni poti poskušaj je dobiti ženo mlad mož v Hog Baju v Južni Avstraliji. Mladi mož kupčuje za jajci, katere prodaja v daljne kraje. Prišlo mu je na misel, da bi se dalo na jajca lahko kaj napisati; sestavil je ženitno ponudbo ter okrasil vsako jajce z njo. Dobil je že mnogo odgovorov ter si bo lahko izbral nevesto.

Mednarodna tekma v zrakoplovstvu se vrši v St. Louisu v Ameriki. Tekmuje osem zrakoplovov. Tekmovanje se vrši za Gordon Benettovo nagrado.

Kako in kaj čita nemški cesar? »Kölnische Volkszeitung« je glede cesarja Viljema dognala jako zanimivo dejstvo. Cesarju nastrožejo iz raznih listov to, kar naj bere Cel list, ki ga prebere nemški cesar, je samo »Tägliche Rundschau«, zagrižen protestantski dnevnik. Ta list pa se včasih za cesarja posebej tiska, tako da nekatere notice, ki v listu za druge naročnike izidejo, v »cesarjevi« številki manikajo »Tägliche Rundschau« je to tajila, zdaj je pa »Kölnische Volkszeitung« v fotografsko natančnem posnetku dokazala na številki z dne 11. julija, da se je to res zgodilo. Notica polemizira s »Kölnische Volkszeitung« o tem, kaj nemški cesar bere, je izšla v listu, a v »cesarjevi« številki so jo izpustili in nadomestili z neko notico o Aziji. Tako je jasno dokazano, da varajo nemškega cesarja njegovi svetovavci tudi potom časopisja. Bog ve, ali bodo to pustili brati mogočnemu Viljemu, ali pa bo on edini, ki ne bo smel o tem nič vedeti?

Slava Kristofa Kolumba potemnela. Danes je več ali manj splošno znana stvar, da so Normani že zgodaj v srednjem veku poznali jeden del Amerike, in ravno sedaj kroži vest iz učenega sveta, da so že tisoč let pred Kolumbom v Aziji Ameriko popolnoma dobro poznali. Znamenito je tudi to, da Normani niso bili kultivatorji, kakor so to v istini bili Azijci. Sedaj, odkar je Wirning obelodanil svoje delo »Tisoč let pred Kristofom Kolumbom«, se zamore to precej verjetnim smatrati. Leta 499 naše ere odpotoval je budhistički svečenik Hui Chen na zemljo Fusang (Istočno zemljo), a se je leta 502 zopet vrnil. Kasneje je prebivalo pet budhističnih svečnikov v Ameriki in propovedovalo ondi svojo vero. Hui Chen je prinesel iz Fusanga mladike od agave, kalifornijsko-mehikanske smokve, a tudi bakra. Carju Wu-Ti je prinesel budhistički svečenik tudi poročilo o običajih ameriških narodov. Španski mornarji so opazili, da narode Mehike, Teksasa in Yuhatana spajajo sorodne kulture. Kot dokaz so jim služila imena mesta, oseb in stvari, ki so bila popolnoma azijska. Najbolji dokaz pa je dobro ohranjena izkopina, ki predstavlja kip Budhe z vsemi tradicionalnimi znaki. Kamenit kip je velikansko delo ter je sezidan iz materiala, ki se dobi samo v Aziji.

Štirinajstletna deklica večkratna morilka. Kakor smo že poročali, je štirinajstletna pestunja Schnell umorila več ji v varstvo izročenih otrok. Sedaj se poroča iz Monakovega, da so ji zopet dokazali dva nova umora. V Febu je služila pri delavcu Hübru in umorila trinaestmesečno dete. Dalje je umorila v začetku julija delavcu Kiermayerju v Mittenheimu otroka. Skoro v vseh slučajih jih je usmrtila na isti način. Nji v varstvo izročeni

otroci so umrli takoj, če je bila le četrt ure sama pri njih. Trupla otrok bodo izkopali. Dveh umorov v Harthofu pri Monakovem ji do sedaj še niso mogli dokazati.

Vsi črnogorski uradniki so demisijonirali. Ker se ne strinjajo s sedanjo vlado in so pristaši opozicije. To je mogoče le v Črni gori!

Madjarski dijaki proti Björnsonu. Iz Budimpešte se poroča: Poslušalci budimpeške univerze so sklenili protest proti Björnsonovemu članku in ga poslali Björnsonu z 800 podpisov.

Velika nesreča s petrolejno svetilko. Iz Kastna pri Böhleimkirchen ob zahodni železnici se poroča: Obitelj tu se mudeče princezinje Ane Marije Rohau, ki je stanovala v župnišču, je zadela v soboto velika nesreča. Hišna princezinja je šla zvečer med 8. in 9. uro z gorečo svetilko skozi sobo, kar prileti zanj šestleten princ ter jo iz otročje nagajivosti sunil, da ji pade goreča svetilka iz rok na tla. Svetilka je eksplodirala in takoj sta bila mali princ in deklica v ognju. V strahu sta bežala oba v župnikovo kuhinjo. Župnik je princu takoj raztrgal s telesa gorečo obleko. Toda kljub temu imata oba težke opekline, princ na celem telesu, deklica pa na desni nogi. Prvo pomoč jima je dal občinski zdravnik dr. Daru. V nadaljnjo zdravniško oskrbo ju je prevzel hišni zdravnik princove obitelji dr. Kreibl z Dunaja. Princ je včeraj umrl.

Dvoje ljudi izgubilo življenje v vinskem sodu. V kraju Kurtinig pri Salurnu je zlezel v soboto kopač Simon Zemmer v velik sod, da bi ga osušil. Toda strupeni plini v sodu so ga omamili. Ravno tako tudi njegovega vnuka Jurija Zemmer, ki ga je hotel rešiti. Ko so jih ven potegnili, sta bila oba mrtva.

Zlato mesto. »Figaro« piše, da se v Meksiku pride brez posebnega napora do zlata. Na vsaki karti se prav lahko najde mesto Guinatto ni tam ni treba drugega kot postgati po zidu katerekoli hiše in padalo bo zlato v roko. Popolnoma vseeno je, katero hišo si izbereš, ker so vse hiše v Guinatto prevlečene z zlatom. Mesto Guinatto so sezidali prvi španski pustolovci, ki so prišli v deželo. Oni niso bili izvedeni zidariji in tudi niso imeli pripravnih orodij, vsled tega so trdo zlato rud, ki je niso mogli sekati, metali stran. Tako je počasi narastel ogromen kup teh »odmeč kov«, s katerimi so pozneje zgradili mestno obzidje in zidove posameznih hiš. Tako je torej ostalo v teh hišah nepremično blago in živa ga lahko ne samo hišni gospodar, ampak vsak stanovalac dotičnega mesta.

Koroške novice.

k »Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo« v Celovcu. V nedeljo, dne 20. t. mes. je imelo celovsko slovensko krščansko-socialno delavsko društvo svoj mesečni shod v gostilni pri Otiču. Shod je bil dobro obiskan, kot še noben drug. Prišlo je tudi več udeležnikov od zunaj, celo iz Trčiča je bilo nekaj gostov navzočih. Predsedoval je tovariš Jože Tavčar. Govoril je č. g. Andrej Sadjak v avstro-ogrske nagodbi, in č. g. dr. Ehrlich Lambert o svojem potovanju po Grškem. Vmes so izvrstno svirali tamburaši pod vodstvom gospoda Ravnika. Le tako krepko naprej!

k Iz vode so potegnili v soboto v Lavantinski dolini Franciška Radla, sina zidarkega mojstra. Ni še znano, če se je zgodila nesreča ali pa hudodelstvo.

k Ker je bil obsojen, da mora plačati alimentacijo se je usmrtil s strihlinom 21. t. m. 29-letni vulgo Jörgelsohn v trški okolici.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA BELOKRANJSKO ŽELEZNICO.

Semič, 24. oktobra. Belokranjska županstva občine Črešnjevec, Kot, Semič in Višnji vrh, izjavljajo poslancem S. L. S., zlasti Šukljeju in Šusteršiču, hvalečnost in priznanje na uspehu, da se jim je vsled neumornega prizadevanja posrečilo zagotoviti zgradbo belokranjske železnice. Hkrati ugovarjajo, da bi poslanec Hribar kjerkoli in na kakršenkoli način govoril v imenu slovenskega ljudstva.

BLAMIRANI »NAROD«.

Dunaj, 24. oktobra. Beležka v »Narodu« koncem včerajšnjega članka o meni, je neosnovana. O »gonji« Slovenca« proti Jugoslovanskemu klubu »z nikomur niti ne govorim. Sicer pa so me izvolili le pristaši S. L. S., katerim edino sem odgovoren za svoje delovanje, naj se o meni govori in piše karkoli in kjerkoli. Tudi vem dobro, kaj je disciplina. Dr. Hočevar.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 24. oktobra. Bolišanje cesarjevega zdravja je trajno. Danes ponoči je cesar mirno in nemoteno spal ter ni prav nič kašljal. Zjutraj je cesar zavžil zajutrek z velikim tekom.

PACAK IN FORT DEMISIJONIRATA.

Dunaj, 24. oktobra. V današnji seji mla-določkega kluba sta ministra Pacak in Fort naznanila, da sta se odločila demisijonirati.

Dunaj, 24. oktobra. Pacak in Fort sta že podala svojo demisijo ministrskemu predsed-

niku. V klubu se je o tem vršila debata ter se v klubu jutri odloči, ako se demisije vzdrži.

ČEHI V OPOZICIJI PROTI VLADI?

Dunaj, 24. oktobra. V državnem zboru se je danes opoldne govorilo, da nameravajo Čehi stopiti v opozicijo proti vladi. Češki agrarci in katoliki nočejo prevzeti nobenega portfelja.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 24. oktobra. V današnji seji državnega zbora je grajal predsednik včerajšnje obnašanje Sternbergovo in pozneje dogodke ter je pozival poslance, naj varujejo dostojnost. Zbornica razpravlja o starorusinskem nujnem predlogu glede priprav za ločitev Avstrije od Ogrske in bo skoro gotovo še danes pričela prvo branje nagodbe.

Dunaj, 24. oktobra. Dr. Šusteršič je vložil nujni predlog za podporo prebivalcem v lški vasi. Dr. Benkovič, Grafenauer in Pišek so vložili interpelacijo na trgovskega ministra glede jezikovnih razmer v obsegu poštna direkcije v Gradcu. Poslanec Demšar je predlagal državno subvencijo za okraj Kranj.

DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 24. oktobra. Tirolski deželni zbor bo razpuščen začetkom novembra, nove volitve bodo naibnje že decembra.

VELIKI POTRESI NA LAŠKEM.

Rim, 24. oktobra. Iz raznih krajev južne Italije, posebno iz Catanzare in Reggio di Calabria se javlja o velikih potresih. Več hiš se je podrlo. Škoda je ogromna.

GROFICA TARNOVSKA.

Dunaj, 24. oktobra. Justično ministrstvo je sklenilo, da grofica Tarnovska, odvetnika Prilukova in aretirano grofičino hišino izroči Italiji.

OB OTVORITVI SOBRANJA.

Sofija, 24. oktobra. Načelniki revizionističnih socialistov so aretirani zaradi manifesta proti knezu, v katerem pozivljajo delavce, naj demonstrirajo ob otvoritvi sobranja. Tudi meščanske stranke so sklicale protestne shode.

Današnja številka obsega 6 strani.

Najhitrejša vožnja iz Evrope v Ameriko. V četrtek zjutraj, 10. t. m. je dospel v New-York angleški in največji parnik na svetu, »Lusitania«, ki je rabil iz Evrope samo štiri dni, 19 ur in 12 minut. Tako hitro še nobeden parnik ni vozil. »Lusitania« je preplula vsak dan povprečno 24.002 morskih milj. Angleška si je torej ohranila pomorsko oblast ne samo po množini in velikosti parnikov, ampak tudi po hitrosti. »Lusitania« nosi 32.500 ton in ima 70.000 konjskih moči. Prihodnjic odpluje zopet 2. novembra in 30. novembra, potniki pa odpotujejo iz Ljubljane 28. oktobra, in 25. novembra. Pojasnila, kakor tudi vožnje listke izdaja Edvard Kristan, potovalna pisarna, Kolodvorske ulice št. 41 v Ljubljani.

2 spretna stavca sprejme „Katoliška Tiskarna“.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Novosti te sezije!

A. Lukić Ljubljana, Pred škofijo 19

Priporoča svojo novo urejeno veliko zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dame, dečke in deklice po najnižjih cenah. 2397 3

Pouk

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in izdelovanju oblek daje

Fani Komar

oblastveno konces. učni zavod za krojno risanje in praktično izdelovanje oblek Ljubljana, Pred škofijo št. 21. 2399 4-2

Prijateljem in znancem javljam, da je Bog k sebi poklical mojo trinsetdemdesetletno dobro mater

Uršulo Pernè
roj. Markuta

v dolgi in hudi bolezni, večkrat pokrepano s tolažili svete vere. Pogreb je bil v četrtek, 24. t. m., na Trsteniku. 2429

Nepozabno mi pokojnico priporočam v molitev in prijazen spomin.

KRANJ, 24. oktobra 1907.

Dr. Fr. Pernè.

Za obilo sočutje povodom smrti naše nepozabne matere, tete, oziroma stare matere, gospe

Ane Pissek

se zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, še posebno pa preč. sestri prednici in vsemu Jožčinumu za mnogobrojno spramstvo pri pogrebu. 2433

Bog plati!

Ljubljana, 24. oktobra 1907.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

V globoki žalosti vsled izgube svojega iskreno ljubljenega sina, oz brata, gospoda

Emila Schuster

izrekam v svojem imenu kakor tudi v imenu svojih otrok vsem dragim prijateljem in znancem za tolažilne besede iskrenega sočutja, za krasne darovane vence in za častno spremstvo k zadnjemu počitku, najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo. 2435

Ljubljana, 23. oktobra 1907.

Marija Schuster.

ki je izvežban v podkovanju konj

Kovač hlapec

in en zanesljiv

se sprejmeta v tovarni za lep v Ljubljani (Leimfabrik). 2425 2-1

Zaradi odpotovanja se proda razno lepo

pohištvo

po nizki ceni. Ogleda se lahko vsak dan od 10.—12. in od 2.—4. ure v Sredini št. 14 na Prulah, Ljubljana. 2432 2-1

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3600 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura K 3—
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5—
registr. „Adler Roskopf“, nikel. remont. s sidro 7—
Goldin rem. ura „Luna“, kolesje z dvojnimi plaščem 8-50
srebr. rem. ura „Gloria“ 8-40
„dvojni plašč“ 12-50
oklep. verižica z rincečo na pero in karab. 15 gr. težka 2-80
ruska Tula nikel. ura cilind. z „Luna“ kolesjem 10-50
ura s kukavico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3—
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!
Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**, c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654, Češko. 2315 1-4

Vse šolske potrebešćine

najcenejše in najboljše priporoča

I. TONI, Ljubljana

2108 2 Sv. Petra cesta 31.

Naročila po pošti najtočneje.

Najnovejša budilnica (Wecker)

s solnim zvonjenjem z blitjem K 6.—

Prva kvaliteta z masivnim kolesjem, bije ure in pol ure, zbudi z glasnim stolpovim zvonjenjem, lipo polirano okroglo leseno okvirje, bela ciferinica iz stekla 10 cm v premeru, samo K 6.—, lita s ciferinico, sveti ponoči, K 7.—, 3 leta pismente garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhm, Dunaj
IV Margaretenstrasse 27,
Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zasloni in franko. 2363 10—1

DUNAJ.

ske kapljice proti krču v želodcu, zanesljivo sredstvo za želodec sestavljeno po zdravniških receptih iz najboljše učinkujočih »dravil« — Proti bolečinam v želodcu in črevesih vzame se po 20—40 kapljic. Stekl. 20 vin.; 12 stekl. za 2 kroni se dobi le v lekarni pri zlatem orlu kemika Mardetschlägerja v Ljubljani, Jurčičev trg. Najstarejša lekarna na Kranjskem. 2436 5—1

Abiturijent, ki je dovršil gimnazijo, išče primerne službe.

2382 3 Ponudbe na upravn. „Slov.“ pod „služba“.

Velika prodaja

v Angleškem skladišču oblek do dne 2. novembra t. l. zaradi ogromno velike zaloge konfekcije za dame, gospode, deklice in dečke. Nizke cene brez konkurence

2424 **O. BERNATOVIČ** 6-2
Ljubljana, Glavni trg št. 5.

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“ anker-remontir. ura ima 32urno, s steklom krilo kolesje v rubinovih kamenih, ciferinica iz emajla, dobro proti prahu zaprt, pravo niklasto pokrovje, šarniri pokrov, patentni „aufzug“ za urno pero. da ne poč. Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natanko pri vsakem vremenu. Prodali smo c. kr. državnim železnicam že nad 10.000 komadov v polno zadovoljstvo.

Brez sekundnega kazalca . . komad K 7—
S sekundnim kazalcem K 8—
3 leta pismente garancije. — Pošlja po povzetju

Max Böhm, Dunaj,
IV., Margaretenstrasse 27.
Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec.
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zasloni in franko. 2362 10—1

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najuspešnejše krepilno in osveževalno sredstvo 2010 7-3

Jači telo, krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastoj Bauer & Co., Berlin S.W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 1.

Kovač hlapec

in en zanesljiv

se sprejmeta v tovarni za lep v Ljubljani (Leimfabrik). 2425 2-1

Zaradi odpotovanja se proda razno lepo

pohištvo

po nizki ceni. Ogleda se lahko vsak dan od 10.—12. in od 2.—4. ure v Sredini št. 14 na Prulah, Ljubljana. 2432 2-1

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

**Podružnica
: v Spljetu. :**

**Delniška glavniost:
: K 2.000.000. :**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice števil. 2

priporoča za žrebanje dne 2. novembra promese na Dunajske komunalne srečke po K 15¹/₂. — Glavni dobitok K 400.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4¹/₂%.

**Podružnica
: v Celovcu. :**

**Rezervni fond:
: K 200.000. :**

Državni zbor.

Dunaj, 23. oktobra.

Iz češkega tabora.

Nujnih predlogov ni konca ne kraja. Vážna vprašanja, kakor so državljenje premo-govnikov, prepoved kartelov itd., hočejo ne-kateri poslanci rešiti kar z nujnimi predlogi. Za taka vprašanja je treba časa in temeljitega proučevanja. Tudi ni sedaj zbornica »razpolo-žena« za taka vprašanja, ker nagodba je pred-met splošnega zanimanja in posvetovanj. Za-to se ne motimo, ako trdimo, da sedanji nujni predlogi niso znak obstrukcije, marveč imajo edini namen zavleči razpravo o avstrijski po-godbi z ozirom na zmedenost v češkem ta-boru. Dva češka ministra, ki sta obenem mla-dočeška poslanca, sedita v kabinetu, ki je zbornici predložil besedilo pogodbe. Na tej pogodbi se je komaj posušil dr. Fořtov podpis, ministra pa še v trenutku ne vesta, ali more vlada računati tudi na češke glasove. Čustvo dostojnosti zahteva, da odstopita oba češka ministra, ako vsaj večina čeških poslancev ne glasuje za nagodbo. To pa morata češka mi-nistra vedeti, predno se začne razprava. Le-seni bogovi bi se smejali, ko bi dr. Fořt kot trgovinski minister zagovarjal v zbornici avstro-ogrsko pogodbo, proti kateri pa bi gla-sovala večina njegovih poslanskih tovarišev. Isto velja o ministru dr. Pacáku, ki je kat' eksoben zaupnik češkega naroda v kronskem svetu. Zato z vsjo silo pritiskata oba ministra na svoje poslanske tovariše, naj se hitro od-ključijo. Aut-aut!

Stvar pa ni tako enostavna. Češki agrarci zavidajo Mladočehom dva ministrska sedeža. Vsaka preosnova v ministrstvu pa je v se-da-njem trenutku neumestna in utegnito bi se zgoditi, da bi favoriti obsedeli med dvema sto-loma. Drugo taktično vprašanje je, ali naj se-daj Čehi od vlade zahtevajo zagotovilo zna-nih svojih narodnih zahtev. Odgovor je: Ne! Baron Beck je vsem strankam izjavil odkrito, da glasov za avstro-ogrsko pogodbo ne ku-puje z narodnimi koncesijami. Povsem na-ravno. Ako obljubi sedaj Čehom drugo uni-verzo, takoj se oglasio Rusini, Jugoslovani in Italijani, Nemci pa prično kričati, kakor bi jim kdo jermena rezal na hrbtni. Po nagodbi pride prvo na vrsto češko-nemško vprašanje. In tudi sicer bi Čehi padli na glavo, ko bi sami izrinili iz kabineta dr. Fořta, s katerim bi gotovo bil solidaren dr. Pacák. Kakor sem poročal že včeraj, je povsem gotovo, da se pomirijo duhovci v češkem taboru in da se preosnova kabineta izvrši, ko bode pogodba z Ogrji pod streho. In dotlej je le malo tednov.

Karteli.

Že včeraj se je pričela razprava o nujnem predlogu češkega agrarca Šveika, ki zahteva, naj vlada prepreči vse kartele. Karteli so ve-činoma pijavke. Njih razvoj se vrši na stroške srednjih in malih industrijskih podjetij, sploh na škodo konsumentov. Uničiti, onemogočiti hočejo vse faktorje, ki bi jim mogli delati kon-kurenco. Karteli narekujejo cene surovinam in izdelkom na trgu ter uganijo nesramno lihvartstvo. Najbolj kričeče vzglede vidimo v ameriških Zedinjenih državah. Pa tudi v Av-striji so že neznosne razmere. In povsod vi-dite na čelu kartelov židovske kapitaliste, ki so večkrat močnejši nego vlada, ker z zlato obložen osel pride skozi vsaka vrata. Celo sedanji pravosodni minister dr. Klein je javno priznal potrebo, da se zakonito uredi kartel-stvo. So, ki odločno zahtevajo, da se karteli kratkomalo prepovedo, drugi zagovarjajo na-čelo, naj se kartelstvo primerno uredi z zako-nom. Mi pač zagovarjamo in zahtevamo, da se karteli sploh prepovedo. Vendar pa je go-tovo, da tudi prepoved ne bode odpravila ži-dovskih zvijač. Karteli bodi v tej ali drugi obliki. Človeška družba pa ima pravico, da se vsaj brani tem pijavkam. Namen predloga je torej lep in dober, le prilika je neugodna. In res je predlog padel pod klop. Kot generalni govornik se je oglašil dr. Lueger proti nuj-nosti. Z močnim in jasnim glasom je izjavil v imenu svoje stranke, da glasujejo proti vsa-kemu nujnemu predlogu, dokler ni rešena avstro-ogrsko pogodba. Parlament ne sme dopustiti, da bi vlada morala poseči zopet po zloglasnem § 14. Vsaka zamujena ura je tudi izgubljena. Zato naj vse stranke glasujejo proti nujnosti. (Živahna pohvala.) S tem go-vorom je bila usoda predloga zapečaten. Si-ker je kat. narodni češki poslanec Myslivec izvrstno dokazoval škodljivost kartelov, toda pri glasovanju je zbornica odklonila nujnost.

Draga živila.

Zbornica je nato razpravljala o nujnem predlogu poslanca Klofača, ki zahteva: »Vladi

se naroča, naj preišče vzroke vedno večje draginje živil in premoga vsled kartelov ter naj upravnim in zakonitim potom odpravi to zlo.« Ta predlog je Klofač utemeljeval jako obširno. Socialno-demokratski govorniki so zopet iskali povod, da osmešijo namen pred-loga in da se proslavljajo kot edini prijatelji in zagovorniki nižjega ljudstva. Dočim pa so-cialni demokratje molče o židovskih oduhuhih, vedno prežvekuje stare fraze o »klerikalni bisagi«. Prav pošteno je danes grof Sternberg okraščil socialno-demokratske proroke, ki sli-kajo revnemu ljudstvu raj v socialno-demo-kraški državi. Ta raj pa bi bil podoben pu-ščavi Sahari.

Sternberg naglašja, da smo brez obrambe nasproti lažem in obrekovanjem socialne de-mokracije. Agrarci lahko dokažejo s svojimi knjigami, da ne morejo plačevati tako visokih dnin, kakor industriji. Na kmete ne grejo de-lavci, ampak pohabljeni. Govornik si želi, da ustanove agrarci kartel. Kmetijstvo je reser-voir, ki daje deželi in tvornicam zdrav člo-veški material. Poljedelstvo pa ne tvori zgolj gospodarskega, marveč tvori tudi moralna tla. Če se uniči kmetijstvo, se jenja družba, kon-čan je napredek in zdrav razvoj države. Go-vornik izjavlja, da moderna industrija dege-ne-rira delavstvo. Zahteva postavbo, ki zabranju-je, da se vrže mladino v žrelo industriji. Naglašja, da zastopajo katoliški agrarci v po-polnem nasprotju s socialnimi demokrati kr-ščansko ljubezen do bližnjega. Sviri, da se razsoja vprašanje o podražanju živil s stali-šča egoistov. Smešni so socialni demokratje, ko govore o morali. Na Češkem ni niti ene delavske blagajne, kjer bi ne bili kradli social-ni demokratje. Visoke kmečke dnine v Nemi-čiji in na Francoskem se res plačujejo, ker imajo visoko agrarno carino. Na Francoskem je carina na poljed, pridelke jako visoka, dasi so na krmilu soc. demokrati in ne fevdalci. Socialni demokrati poneumijo z neresnicami prebivalstvo, ki strada. Govornik pozivlja vse stranke na boj proti prekupcem in zahteva postavbo, ki naj varujejo producente in kon-zumente. Socialni demokrati niso sposobni za boj proti korupciji, ker imajo tesne zveze z judovskimi listi in s karteli. Ljudstvo se mora posvariti pred socialnim demokrati in se mora pozvati, da se poda k pravim zdravnikom, k krščanskim ljudskim zastopnikom, ki ne po-znajo laži in demagogije, marveč le krščansko moralo in ljubezen do Najvišjega.

Ko sta še govorila Schrammel (socialni demokrat) in Klofač, zapove predsednik za-pisnikarjem, da naj preštejejo zbornico. Nato konstatira, da so našli 231 poslancev. Proti nujnosti Klofačevega predloga je glasovalo 140 poslancev, za pa 91. (Ugovori in ropot pri čeških radikalcih.) Klofač protestira proti raz-glasu o glasovanju. Pomagajo mu socialni de-mokrati. Konstatirali so zapisnikarji, da je od-klonjena nujnost. Predsednik odredi volitev v kvotno deputacijo. Češki radikalci še razgra-jajo. Predsednik: »Prosim, pomirite se«. Pos-lanec Lesty neprestano kriči. Predsednik: »Ali imate besedo? Ne kršite dostojnosti zbor-nice.« K besedi se oglasi poslanec Sylvester. Češki radikalci delajo še vedno velik šunder. Predsednik: »Kaj vedno kričite predsednik. To si prepovem. Če so šli štirje zapisnikarji, upam, da vam zadostujejo vaši zaupniki«. Pos-lanec Sylvester protestira v imenu poslan-cev, ki žele, da zbornica dela in v imenu nemških svobodnomislelnih strank proti načinu, kako da se obravnavajo nujni predlogi in pro-si predsednika, da naj v dogovoru z načelniki klubov skrbi, da se prepreči ta igra. Predsed-nik pravi, da hoče ustreči Sylvestru in opo-minja resno zbornico, da naj prične s pozitiv-nim delom. Seja se konča ob 7. uri 10 minut. Prihodnja seja jutri ob 11. dopoldne.

Socialno-demokratski napad na Sternberga.

Po današnji seji se je pripetil na zborni-čem mostovžu buren prizor. Socialni demo-kрати so namreč na grofa Sternberga zelo jez-ni, ker neustrašeno odkriva njihove lumpa-rije in jih v svoji jovialnosti duhovito smeši. Ker socialni demokrati niso kos duhovitemu Sternbergu, so sklenili, da ne bodo več od-govarjali grofu. Že med sejo je kazal grof Sternberg v zbornici neko doposlano mu re-klamno podobo. Na sliki je dvorna kočija s kočijažem na kozlu. Poleg kočijaža sedi lakaj, ki je na las podoben socialno-demokratskemu poslancu Francu Schuhmeierju. Pod podobo je napis: »Franc v dvorni kočiji«. Sliki so se poslanci smejali. Tudi po seji je kazal Stern-berg podobo poslancem. Schuhmeier je prišel mimo in je izpoznal po besedah poslanca Ku-rande, da Sternberg njega vleče. Schuhmeier-ja je Sternbergova šala zelo razburila. Skočil je proti Sternbergu in zaklical: »Se-li ne sra-

mujete. To je pobalinstvo.« Popadel je grofa za prsi, ga sunil in kričal: »Se-li Vam ne zde take stvari pretrapaste!« Hotel ga je oklofu-tati. V odločilnem trenutku je pa ločil Schuh-meierja od Sternberga močni poslanec Čech. Tudi zbornični uradnik Krečmer in drugi Čehi so branili grofa. Sternberg se je postavil v bran z razprostrtimi rokama. Socialni dem. Muhič, Seeliger, Resel in Eldersch so silili proti Sternbergu, da ga pretepejo. Vedno več poslancev se je nabiralo. Socialnim demokra-tom so prihiteli še na pomoč Seitz, Adler in Pernerstorfer. Socialni demokrati kriče: »Po-bijemo ga!« Na tako postopanje nismo nava-jeni!« Grofu Sternbergu se je zdelo preneum-no čivkanje socialno-demokratskih sršenov in je šel skozi rdečo dvorano v restavracijo, kjer je zapustil zbornico. Ko so konečno vdrli Per-nerstorfer in drugi socialni demokrati v rdečo dvorano, že ni bilo več duha in sluha o Stern-bergu. Socialne demokrate je grozno razjezilo, da jim je Sternberg ušel. Kričali so, da ga bodo spodili s pasjim bičem iz zbornice. Umi-rili so se šele, ko so šli dr. Adler, Pernerstor-fer in Seitz k predsedniku, da zatožijo Stern-berga in poslance, katerim je kazal Schuh-meierjevo podobo. Predsednik je vzel social-no-demokratsko pritožbo na znanje in izjavil, da nje ga ni bilo v zbornici, ko je kazal Stern-berg Schuhmeierjevo podobo.

Svobodna agrarna zveza.

Včeraj so zborovali načelniki svobodne agrarne zveze. Sklenili so, da naj obravnava o nagodbi predvsem svet in potem plenum zveze. Danes dopoldne je imel svet sejo, ki se je je udeležil tudi poljedelski minister. Kon-čali so glavno razpravo in pričeli tudi po-drobno razpravo, v kateri so obdelali veteri-nersko konvencijo in pa določila, ki govore o postavi glede na umetna vina. Prihodnji torek se posvetujejo še o ostalih točkah.

Češka poročila v imunitetnem odseku.

V današnji seji ministrskega odseka je poročal češki poslanec Spacek češko o izro-čitvi poslanca Praška. Nemški poslanci so burno protestirali. Spacek je zato nemško na-daljeval svoje poročilo. Češki radikalci na-meravajo še nadalje v imunitetnem odseku poročati češko. Nemci groze, da če se to zgodi, se ne bodo več udeleževali odsekovih sej.

Zdravniška zveza.

Poslanec Sturm je vložil interpelacijo proti rektorju dunajskega vseučilišča. Zdrav-niki poslanci nameravajo glede na to resolu-cijo protestirati in delati na to, da se sprejme Chiarjev predlog, ki zahteva prisiljeno stav-ljenje koz.

Krščanski socialci in svobodna obrtniška zveza.

Pri seji svobodne obrtne zveze je nazna-nil poslanec Dobernig, da je pristopilo mnogo krščansko-socialnih poslancev v svobodno obrtno zvezo. V načelstvo so zato izvolili poslanca Loserja.

Stavbeni prostori, pripravljeni za vile,

okoli kolizejskega poslopja, se prodajo od 10 do 20 kron kva-dratni meter v pisarni De-ghenghi na Dunajski cesti števil. 22.

OPEKO-ZIDAKE

se dobi v poljubni množini v parni opekarni Jos. Lavrenčiča v Postojni.

VITA **VITA**

Nova idealna voda za želodec

VITA

naravna mineralna voda
Najčistejši
Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehuru in ledvicah, ka-tarih v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kasferju**. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah.

2369 10-3

VITA **VITA**

2151 6-6

Brilika.

Prodaja jesen-skega blaga po zelo znižanih cenah pri

Gričar & Mejač

Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Najboljše in najmodernejše

KLOBUKE

v vseh oblikah in najbogatejši izbori po 1.20 gl. in višje v Ljubljani pri

C. J. HAMANN

Perje za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah

F. HITI, Pred škofjo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 25, Mala strana, Most. ulica 17, Baden, Brno, Opatka lipa, Opatka Kamalica, Moravski Šternberg, Hötting, Novi Jilka, Pilsen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborskegasse 4, III. Ungargasse 77 (vegal Rannweg), III. L.8-ungasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Faworitenstrasse 80, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 17, XIX. Hauptstrasse 23.

Menjalnična delniška družba / 45 150-134

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Akt. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje tujih in domačih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Müntz etc. Von der Crainerisch-Sclavontischen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlö-
ssern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ge-
schichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

Verhovec, I. Professor, Die wohlhöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izorno kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poko-
pališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Verhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghard Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Schumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2'50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2'50.

Schumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (l. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (l. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem. 1880. — K —'60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881.
K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašel, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bo de na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. bre:plačno. Naročila, ki nam doj-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52-7
Iekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hri-
pavost in kašelj, razkrajajo sliz.
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane
2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne
otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekl. 2 kroni.
Poštni zav. j s 3 steklenicami K 6'60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujačo, prebavo in odprtje
telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5

Ravnokar so došli
novi modeli

v najnovejšem kroju te se-
zije in sicer **kostumi** za
dame z liftboi-em in
dolgo jopico, gladki in
stisnjeni **liftboi** iz **pliša**
in **sukna**, **dolge jo-**
pice in **paletoti**. : :
2394 3-4

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi si usojam javiti,
da sem si nabavil **najnovejši** 1643 24-5

voz za prevažanje pohištva

ter se pri- za selitve in razne druge vožnje po najnižjih
poročam cenah.

Konečno priporočam svojo zalogo premoga in drv ter beležim
velespoštovanjem

MARTIN LAMPERT, Ljubljana, Kolodvorske ulice.

! Ponos !

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega
zraka, skrbno izbrana nezdruženih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti,
najzdatnejša — **zato najcenejša**. Nobena gospodinja naj ne opusti
vsaj enega **poskusa**. 2574 31

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Angleško

skladišče

oblek

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Bogata zaloga konfekcijske za go-
spode, dame, dečke in deklice. 2400 3-5
Obleke in površniki se po meri
za gospode in dame najfinejši in naj-
hitrejšo izgotavljajo na Dunaju.

Rošilja tudi na izbero in
: : brez povzetja! : : :

Najnižje cene!

O. BERNATOVIC.